

Ustanova: HRVATSKI DRŽAVNI ARHIV, Zagreb, Marulićev trg 21

Tablica: PLAN PROGRAMSKIH AKTIVNOSTI USTANOVA U NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA KULTURE I MEDIJA ZA 2022. GODINU

*Za svaki program priložiti detaljan opis i detaljno razrađeni troškovnik (s iskazanom specifikacijom prihoda i rashoda)

				SVEUKUPNO	3.756.875,00	3.756.875,00
PROGRAMSKA DJELATNOST (odabrati s padajućeg izbornika)	NAZIV PROGRAMA	POVEZNICA S GODIŠNJIM PLANOM I PROGRAMOM RADA (navesti elemente iz Godišnjeg plana koji se ostvaruju navedenim programom)	KRATKI OPIS PROGRAMA (ujedno navesti aktivnosti koje će se provoditi programom)	VRIJEME REALIZACIJE (format xx.xx.xx-xx.xx.xx)	UKUPNI TROŠKOVI	TRAŽENI IZNOS (kn)
Arhivska djelatnost	Konzervatorsko restauratorski radovi na gradivu HDA	1. Dostupnost i korištenje gradiva, 1.2. Dostupnost i korištenje u Arhivu, 1.3. Obrada i opis gradiva, 3. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva, 3.3. Konzerviranje i restauriranje	Kroz redovni program konzerviranja i restauriranja gradiva odvijat će se radovi na popravcima uveza i izradi novih uveza za potrebe HDA, hitne intervencije i manji konzervatorsko-restauratorski popravci za potrebe izlaganja na izložbama, snimanja kao i rezanje listova na različite formate i izrada zaštitne opreme za gradivo. Kroz dopunski program nastavit će se konzervatorsko-restauratorski radovi na gradivu HDA prema listi prioriteta. Kako bi se smanjio nepovoljan utjecaj vanjskih čimbenika na arhivsko gradivo koje se čuva u spremištima nastavit će se program preventivne zaštite gradiva. U slučaju potrebe poduzet će se izvanredne intervencije na spašavanju gradiva u Centru za spašavanje gradiva nakon katastrofa koji je opremljen liofilizatorom, komorom za zamrzavanje i prostorijom za kontrolirano sušenje gradiva.	01.01.2022.- 31.12.2022.	350.000,00	350.000,00
Arhivska djelatnost	Sigurnosno, zaštitno i dopunsko snimanje arhivskoga gradiva	1. Dostupnost i korištenje gradiva, 1.1. Dostupnost i korištenje putem mrežnog kataloga i portala, 3. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva, 3.4. Zaštitno i sigurnosno snimanje (mikrofilmiranje, digitalizacija)	Sigurnosnim snimanjem i digitalizacijom gradiva najčešće korištenih fondova HDA povećava se njihova sigurnost i dostupnost, dok se snimanjem matičnih knjiga upotpunjuje zbirka mikrofilmova i digitalnih kopija matičnih knjiga s područja čitave RH. Snimanje arhivskoga gradiva na srebrohalogenidni mikrofilm i izrada zaštitne kopije u odgovarajućemu formatu (digitalnome ili analognome) predstavlja najpouzdaniju metodu snimanja arhivskoga gradiva u zaštitne i sigurnosne svrhe. Preslike u mikrofilmskome i digitalnome obliku koristi sve veći broj korisnika arhivskoga gradiva, pa je za očekivati da će njihov broj dodatno rasti nakon realizacije predloženoga programa. Predloženi postupci smisleni su isključivo uz uvjet da je osiguran kontinuitet čuvanja kopija u propisanim mikroklimatskim i drugim uvjetima, koji su posebni i osobito zahtjevni za digitalne kopije.	01.01.2022.- 31.12.2022.	100.000,00	100.000,00

Arhivska djelatnost	Zaštitno opremanje arhivskoga gradiva	1. Dostupnost i korištenje gradiva, 1.2. Dostupnost i korištenje u Arhivu, 1.3. Obrada i opis gradiva, 3. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva, 3.2. Spremišta i upravljanje gradivom u spremištima	Bez zaštitnog opremanja, arhivsko gradivo nije moguće dugoročno odnosno trajno sačuvati. U tu svrhu potrebno je nabaviti arhivske kutije, drugu zaštitnu ambalažu i materijal za opremanje i označavanje tehničkih jedinica gradiva (papir za izradu mapa odgovarajućih dimenzija, omoti, naljepnice i sl.). Neopremljeno će se gradivo opremiti odgovarajućom zaštitnom ambalažom (kutije, omoti, mape, naljepnice) koja udovoljava normama za dugotrajnu pohranu arhivskoga i knjižnoga gradiva, čime će se produljiti njegov očekivani životni vijek. Ono se uvijek ambalažira u neutralne, beskišne kutije i beskišne omote te se enkapsulira u zaštitni sintetički materijal melinex, pri čemu se odvađa od metalnih, korozivnih dijelova i plastičnih PVC fascikala.	01.01.2022.- 31.12.2022.	50.000,00	50.000,00
Arhivska djelatnost	Opremanje arhivskih spremišta opremom za manipulaciju gradivom i održavanje mikro-klimatskih uvjeta	3. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva, 3.2. Spremišta i upravljanje gradivom u spremištima	Gradivo Hrvatskoga državnog arhiva, Odjela za zaštitu i obradu arhivskog gradiva, količinski oko 30 km, smješteno je u približno 90 spremišnih i radnih prostorija površine oko 8000 m ² . Gradivo koje se čuva od propadanja preduvjetom je svih drugih stručnih procesa u svakom arhivu. Potrebno je optimizirati uvjete pohrane dokumentacije i tako usporiti procese njezina starenja te štiti gradivo od oštećenja. Da bi se to postiglo, potrebno je osigurati i unaprjeđivati primjerene uvjete pohrane i odgovarajući režim zaštite gradiva, u skladu sa standardima arhivske struke, te upravljati mogućim rizicima od utjecaja vanjskih uzroka na propadanje gradiva.	01.01.2022.- 31.12.2022.	50.000,00	50.000,00
Arhivska djelatnost	Opremanje Metropolitanske knjižnice opremom za održavanje građe, prostora, čistoće i mikroklimatskih uvjeta	3. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva, 3.2. Spremišta i upravljanje gradivom u spremištima	Metropolitanska knjižnica Zagrebačke nadbiskupije, najveća je i najvažnija crkvena specijalna knjižnica u Hrvatskoj te se ujedno ubraja i među poznatije europske knjižnice takvog tipa. Knjižnica je kao cjelokupna zbirka proglašena kulturnim dobrom zajedno s Valvasorovom grafičkom zbirkom i knjižnicom koja joj pripada. U svojim zbirkama knjižnica čuva djela neprocjenjive vrijednosti koje zauzimaju visoko mjesto u našoj kulturnoj i nacionalnoj povijesti. U svrhu zaštite građe od propadanja potrebna su daljnja ulaganja kako bi se postigli optimalni mikroklimatski uvjeti i smanjio negativni utjecaj vanjskoga svjetla.	01.01.2022.- 31.12.2022.	30.000,00	30.000,00

Arhivska djelatnost	Unaprjeđenje podrške radnim procesima	4. Podrška razvoju arhivske službe RH, 4.4. Administrativna i tehnička podrška radnim procesima	Usljed neupitnog povećanja potrebe za dostupnosti resursa HDA ne samo unutar radnih prostora na lokacijama HDA nego i u smislu korištenja istih s udaljenih lokacija (radu od kuće) za naše djelatnike nužno je poboljšati raspoloživost i kvalitetu online servisa u HDA. Za takav način rada (bilo da se radi o online pristupu mrežnom katalogu arhivskog gradiva, korištenju multimedijalnih servisa, licenciranih programa i servisa i sl.) potreba nam je kao osnovno sredstvo za pristup i rad osigurati veći broj ispravnih i funkcionalnih prijenosnih računala. Nabavom barem 20 novih prijenosnih računala u planu je omogućiti za još dvadeset zaposlenika HDA korištenje resursa umreženog i produktivnog okruženja koje nastojimo ostvariti uz poboljšanje postojeće IT infrastrukture.	01.01.2022.- 31.12.2022.	120.000,00	120.000,00
Arhivska djelatnost	Prikupljanje (otkup) arhivskog gradiva	3. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva, 3.1. Podrška stvarateljima u upravljanju dokumentacijom	Prema Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima, državni arhivi imaju pravo prvokupa arhivskoga gradiva u privatnom vlasništvu. Otkup arhivskoga gradiva od privatnih osoba predstavlja značajan doprinos dopuni arhivskih fondova i zbirki koji su pohranjeni u HDA. Time se osigurava da vrijedno gradivo bude trajno u vlasništvu javnih arhivskih ustanova, maksimalno zaštićeno, te maksimalno dostupno istraživačima i drugim korisnicima. Tijekom godine pojedinci (fizičke osobe) nude manje ili veće cjeline arhivskog gradiva, i kod takvih se ponuda najčešće radi o vrlo vrijednim pojedinačnim arhivskim dokumentima ili dapače, o značajnim zaokruženim cjelinama arhivskog gradiva. Okvirni broj takvih završenih postupaka (na godišnjoj razini) je oko 30.	01.01.2022.- 31.12.2022.	120.000,00	120.000,00
Arhivska djelatnost	Proširenje kapaciteta za zaštitu i obradu filmskoga gradiva	1. Dostupnost i korištenje gradiva, 3. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva, 3.4. Zaštitno i sigurnosno snimanje (mikrofilmiranje, digitalizacija)	Temeljna zadaća Hrvatske kinoteke kao nacionalnog filmskog arhiva je zaštita nacionalnog filmskog fonda. Filmski fond se najvećim dijelom, oko 70%, nalazi zapisan na filmskoj vrpici, dok se 30% audiovizualnih zapisa nalazi na elektroničkim nosačima. Kako bi bilo moguće ispunjavati tu temeljnu zadaću osim postojanja stručnih djelatnika, te adekvatnih spremišnih uvjeta, nužna je posebna tehnička oprema koja omogućava pregled i obradu audiovizualnog gradiva na različitim nosačima. Trenutno je u uporabi oprema starija od 30 godina koja se prestala proizvoditi, za koju ne postoje rezervni dijelovi, a servisiranje i popravak mogući su samo u izvedbi visokospecijaliziranih stručnjaka iz zemalja EU-a. Ujedno, oprema za obradu elektroničkih zapisa je zastarjela jednako kao i formati nosača na kojima se nalaze audiovizualni zapisi. Potrebno je osigurati sredstva za redovito održavanje i nabavu uređaja za prebacivanje postojećih zapisa sa zastarjelih na suvremenije nosače filmskoga gradiva.	01.01.2022.- 31.12.2022.	171.875,00	171.875,00

Arhivska djelatnost	Znanstveno-istraživačka djelatnost HDA	2. Uključenost korisnika i javnosti, 2.3. Znanstveno-istraživačka djelatnost	Hrvatski državni arhiv obavlja znanstvenu djelatnost na područjima informacijskih znanosti, povijesti i drugih srodnih disciplina. Surađuje s drugim znanstvenim organizacijama u zemlji i inozemstvu. Znanstvena djelatnost čini važnu sastavnicu djelatnosti u zaštiti, istraživanju i korištenju arhivskog gradiva. Doprinosi sposobnosti Arhiva da razvija svoju djelatnost i usluge, unapređuje metodologiju i norme stručnog rada u arhivima, te da jača suradnju s drugim ustanovama i organizacijama posebice u zajedničkim razvojnim projektima. U tu svrhu u HDA je 2018. formiran novi odjel – Zavod «Ivan Kukuljević Sakcinski» koji je glavni nositelj znanstvenih aktivnosti. U 2022. planiramo organizirati jednodnevni znanstveni skup u prigodi obilježavanja stote godišnjice rođenja prvoga hrvatskoga predsjednika dr. Franje Tuđmana. Nastavit će se započeta istraživanja i sravnjivanje podataka s postojećim parcijalnim/nepotpunim popisima žrtava u okviru projekta izrade baze žrtava logora Auschwitz s područja Hrvatske, koja će biti sastavni dio planiranog stalnog muzejskog postava u Državnom muzeju Auschwitz-Birkenau. U mjeri u kojoj epidemiološke prilike to budu dopuštale, djelatnici Arhiva sudjelovat će s izlaganjima na relevantnim međunarodnim i domaćim znanstvenim i stručnim skupovima. Potrebno je nabavljati stručne publikacije te pretplatiti korištenje e-servisa potrebnih u znanstveno-istraživačkome radu.	01.01.2022.- 31.12.2022.	55.000,00	55.000,00
Arhivska djelatnost	Izdavačka djelatnost HDA	2. Uključenost korisnika i javnosti, 2.2. Izdavačka djelatnost	Objavljivanje izvornog gradiva, obavijesnih pomagala i drugih srodnih publikacija sastavni je dio stručnih aktivnosti arhiva povezanih sa zaštitom, obradom i povećanjem dostupnosti arhivskog gradiva. Objedinjavanjem tradicionalne uloge čuvara memorije s informacijskom ulogom, namjera je HDA putem publikacija biti posrednikom između širokog kruga pojedinačnih korisnika, javne uprave, te sustava znanosti i kulture. Neka izdanja desetljećima (a jedno od njih i više od stoljeća) pokrivaju znanstvenu publicistiku u Hrvatskoj za polje arhivistike, dok ostala promoviraju arhivsko gradivo pohranjeno u HDA. Budući da arhivsko gradivo na jedinstven način svjedoči o pojedinačnim događajima, društvenim procesima i kontekstu u kojem su se zbivali, izvorno gradivo koje se čuva u arhivima nezamjenjiv je izvor za proučavanje i razumijevanje nacionalne, ali i šire povijesti, kulture i društvenog života. U 2022. godini planiramo prirediti i tiskati deset izdanja.	01.01.2022.- 31.12.2022.	350.000,00	350.000,00

Arhivska djelatnost	Izložbene i promotivne aktivnosti HDA	<p>2. Uključenost korisnika i javnosti,</p> <p>2.1. Programi i sadržaji namijenjeni široj javnosti</p>	<p>Kulturno-prosvjetnim aktivnostima HDA aktivno potiče i razvija svijest javnosti o važnosti zaštite pisane kulturne baštine koja čini temeljni i nezamjenjiv dio nacionalne i europske kulturne baštine, upoznaje širu javnost s radom i važnošću arhivskih institucija te promovira dostupnost i korištenje arhivskoga gradiva o kojem skrbi. Postavljanjem izložbi, sudjelovanjem u akcijama srodnih institucija, organiziranjem edukativnih tematskih radionica za širu javnost (djecu predškolske dobi, učenike osnovnih i srednjih škola, studente, stariju dob), otvaranjem arhiva za organizirane grupne posjete, prigodnim predavanjima, stručnim skupovima i okruglim stolovima nastoji se potaknuti interes javnosti za nacionalnu i zavičajnu povijest i izvorne povijesne dokumente te na taj način proširiti krug korisnika arhiva, promovirati dostupnost i korištenje te općenito unaprijediti vrednovanje arhivskog gradiva kao kulturne baštine.</p>	01.01.2022.- 31.12.2022.	180.000,00	180.000,00
Arhivska djelatnost	Nacionalna savjetodavna služba i stručno usavršavanje djelatnika arhiva i djelatnika u drugim ustanovama koje čuvaju arhivsko gradivo	<p>3. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva,</p> <p>3.1. Podrška stvarateljima u upravljanju dokumentacijom,</p> <p>4. Podrška razvoju arhivske službe u RH,</p> <p>4.1. Matični poslovi javne arhivske službe,</p> <p>4.3. Povećanje stručnih kompetencija i dijeljenje znanja</p>	<p>Program je namijenjen svim zaposlenima u državnim arhivima u RH kao i zaposlenicima u drugim ustanovama koje čuvaju arhivsko gradivo i održavat će se tijekom cijele godine. Njegovom realizacijom doprinijet će se razvoju arhivske službe u RH i unaprjeđenju stručnih kompetencija zaposlenika ove službe te pružiti podrška organizacijama u njejoj nadležnosti u upravljanju gradivom. Pružanje stručne potpore područnim državnim arhivima i drugim posjednicima arhivskog gradiva potrebno je radi usklađivanja i standardizacije osnovnih evidencija arhiva, pripreme i dostave podataka za matične evidencije arhivske službe, obrade i opisa arhivskog gradiva, izrade obavijesnih pomagala, evidentiranja gradiva i dokumentacije o nadzoru nad stvarateljima i imateljima u nadležnosti arhiva te ujednačavanja postupanja u svim područjima djelatnosti arhivskih ustanova.</p>	01.01.2022.- 31.12.2022.	100.000,00	100.000,00

Arhivska djelatnost	Sukcesija arhivskog gradiva bivše SFRJ	<p>4. Podrška razvoju arhivske službe u RH,</p> <p>4.1. Matični poslovi javne arhivske službe,</p> <p>4.2. Sukcesija arhivskog gradiva</p>	<p>U lipnju 2004. stupio je na snagu Sporazum o pitanjima sukcesije između zemalja sljednica bivše Jugoslavije. Aneksom D: Arhivi uređeno je pitanje sukcesije saveznih arhiva, čime su stvoreni pravni preduvjeti za pokretanje postupka sukcesije bivših saveznih arhiva i povrata arhivskog i filmskog gradiva koje je svojevremeno odneseno s područja Hrvatske. Tijekom višegodišnjih pregovora o sukcesiji, koji su prethodili parafiranju Sporazuma, HDA je na temelju dostupnih podataka identificirao cjeline arhivskog i filmskog gradiva koje bi trebale pripasti Hrvatskoj, odnosno – u slučaju gradiva koje je odneseno s područja Hrvatske – trebalo bi biti vraćeno. Da bi se to moglo izvršiti, potrebno je sustavno evidentiranje gradiva za koje smo zainteresirani i pripremanje odgovarajućih popisa. Među gradivom koje u okviru sukcesije treba biti vraćeno RH je i filmsko gradivo. U sklopu priloga Ugovora o pitanjima sukcesije navedene su i institucije u kojima se nalaze cjeline filmskoga gradiva koje treba biti vraćeno: Jugoslovenska kinoteka, Institut za film i Jugoslavija film. Budući da je prošlo dvadeset godina od potpisivanja spomenutog ugovora, a gradivo u međuvremenu nije istraženo ili pregledano od predstavnika srodnih institucija iz RH, potrebno je potvrditi lokacije i utvrditi stanje u kojem se gradivo sad nalazi. Realizacija ovoga programa omogućit će uvid u trenutno stanje očuvanosti gradiva i dati informacije nužne za pripremu potrebnih resursa za njegov povrat u RH.</p>	01.01.2022.- 31.12.2022.	40.000,00	40.000,00
Arhivska djelatnost	Revizija knjižničnog fonda i migracija podataka Kataloga Knjižnice HDA	<p>1. Dostupnost i korištenje gradiva,</p> <p>1.1. Dostupnost i korištenje putem mrežnog kataloga i portala,</p> <p>3. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva,</p> <p>4. Podrška razvoju arhivske službe RH,</p> <p>4.4. Administrativna i tehnička podrška radnim procesima</p>	<p>Knjižnica HDA sadrži više od 160 000 svezaka knjiga i časopisa, te predstavlja jednu od najvrednijih specijalnih knjižnica u Hrvatskoj. Za opis knjižne građe korišten je od 2006. program BiblioNET u kojem je obrađeno 48 490 jedinica omeđenih publikacija i 71 390 jedinica serijskih publikacija u UNIMARC formatu. S obzirom na zastarjelost tehnološkog rješenja prestalo se s ulaganjima u održavanje tog programa te je u ožujku 2019. s NSK sklopljen ugovor o korištenju Integriranog knjižničnog sustava koji se temelji na zajedničkom knjižničnom programu Aleph. Podatci o knjižnoj građi opisanoj ranije u BiblioNET sustavu nažalost trenutno nisu mrežno dostupni. U okviru ovoga programa planira se provesti konverziju višerazinskog zapisa iz formata UNIMARC u format MARC21 te njihov uvoz u novi, mrežno dostupni skupni katalog koji se temelji na programu Aleph. Usporedno s planiranim aktivnostima konverzije, u planu je revizija cjelokupnog knjižničnog fonda za potrebe koje se planira angažman studenata informacijskih znanosti.</p>	01.01.2022.- 31.12.2022.	40.000,00	40.000,00

Investicijska potpora	Klimatizacija Velike čitaonice i spremišnih prostora na VI. etaži zgrade HDA na Marulićevom trgu 21 u Zagrebu	<p>3. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva,</p> <p>3.2. Spremišta i upravljanje gradivom u spremištima;</p> <p>4. Podrška razvoju arhivske službe u RH,</p> <p>4.4. Administrativna i tehnička podrška radnim procesima</p>	Velika čitaonica najreprezentativniji je prostor zgrade Hrvatskoga državnog arhiva na Marulićevom trgu 21 u Zagrebu. Otvorena je javnosti za korištenje arhivskoga gradiva i knjižne građe pohranjenih u HDA, ali također i za osobni istraživački rad. U prostoru Velike čitaonice često se održavaju i kulturno-znanstvene manifestacije u organizaciji drugih institucija, među kojima i Ministarstva kulture i medija (npr. dodjela nagrade Vladimir Nazor). Šesta etaža na lokaciji Marulićev trg 21 koristi se kao arhivsko spremište i radni prostor. Oba prostora su trenutno u smislu grijanja u zimskom periodu tehnički donekle riješeni. Međutim, njihovo hlađenje u ljetnom periodu ne postoji što predstavlja veliki problem za čuvanje arhivskoga gradiva i rad u tim prostorima. Temperatura u predmetnim prostorijama ponekad prelazi i 30°C. To je posebno neprihvatljivo za čuvanje arhivskoga gradiva koje je u takvim uvjetima ugroženo i podložno propadanju. Prema stručnim standardima, što je regulirano i važećim propisima, arhivsko gradivo na papiru treba se čuvati u spremištima u kojima relativna vlažnost zraka ne odstupa bitno od 45 – 55 % pri temperaturi od 16 – 20 °C. S obzirom na opisano, ovisno o raspoloživim sredstvima, u prvoj fazi planira se klimatizacija barem predmetnih prostora, a zatim i preostalog dijela zgrade za što postoji izrađena potrebna projektna dokumentacija.	01.01.2022.- 31.12.2022.	2.000.000,00	2.000.000,00
-----------------------	---	---	--	-----------------------------	--------------	--------------